

Elinizdeki dergi, 2007 yılı Mayıs ayının dergisi. Bu zaman dilimi, Türkiye'nin tarihine önemli zaman noktalarından biri olarak geçecek. En az on yıllık kesintisiz çalışma ve tartışmaların zirve noktası, 14 Nisan günü Ankara Tandoğan Alanı'nda yaşanan büyük halk toplantısı oldu. Bu toplantıyı peşpeşe, her biri bir öncekinden görkemli alan toplantıları izledi. Bu büyük halk hareketi, Cumhuriyet Mitingleri, yalnızca Türkiye'de değil deyim yerindeyse tüm dünyada gözleri ülkemize çevirdi. Alanlardan yükselen istek yalındı: Bağımsız Türkiye. 21. yüzyılın başında, küresel sömürgecilik çağında emperyalizme karşı savaşım bu istekte somutlandı. Yükselen ses, aynı zamanda Laik Cumhuriyet içindi. Bazıları laiklik ilkesine bağlılığı 'Nişantaşı Laikliği' olarak tanımlamaya ve büyük halk hareketinin özünü boşaltmaya çalışılsa da başarılı olamadılar. Laik Cumhuriyet isteği, Bağımsız Türkiye isteğinin ayrılmaz parçasıydı; büyük halk hareketi emperyalist dünya sisteminin organik parçaları haline gelmiş servet-sermaye sahibi tarikatlar örüntüsü nedeniyle örselendiğini ilan etti.

Tarihsel günler yaşadığımız böyle bir döneme denk gelen *Memleket: SiyasetYönetim* dördüncü sayısında irdelenecek konuyu, daha dergiyi çıkarmaya başladığımızda belirlemiştik. Konu "planlama" olacaktı. Sayının editörlüğünü, konuyu ve yayın sayısını da öneren hocamız Prof. Dr. Tayfur ÖZŞEN yapacaktı. İnanılması güç bir şey yaşadık, hocamızı hiç beklemediğimiz bir zamanda 25 Temmuz 2006 günü yitirdik. Boşluğunu kabul etmekte hala zorlanıyoruz. Kendimizi haksızlığa uğramış hissediyoruz. Tayfur Hoca, planlama konusunun hocasıydı; Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde, Mersin Üniversitesi'nde planlama yönetimi ve yönetsel planlama derslerini yürütüyor, bu konuya ilişkin kendine özgü bir model üzerinde çalışıyordu. Onun tasarladığı sayıyı çok önemsiyor, çıkaracağı sayının önemli bir boşluğu dolduracağını düşünüyorduk. Olmadı. Elinizdeki sayı, güçlü olasılıkla ona doyurucu gelmeyecek; ama tasarladığımız işi yaptığımız, sonuçlandırdığımız için hoşuna gidecek. Bu sayıyı Hoca'mıza armağan etmekten başka bir şey gelmiyor elimizden. Huzur içinde yatsın.

Planlama başlığını çok önemli görüyoruz. Çünkü bu kavram, son çeyrek yüzyıldır dünyayı kasıp kavuran "piyasa" kavramının karşıtı ve tek seçeneğidir. 19. yüzyıl liberalizminin "serbest", 20. yüzyılın "karma / sosyal" ve 21. yüzyılın "serbest / rekabetçi" piyasa ekonomisi modellerine karşı bulunabilmiş tek seçenek "planlı ekonomi"dir. Önceki yüzyılda devlet tekelci kapitalizmi ile şimdiki yüzyılın dünya tekelci kapitalizminin neden oldukları yıkım, ancak planlı ekonomiyle giderilebilir; insanca bir gelecek ancak böyle bir yeni yaklaşımla yaratılabilir. Planlamanın nasıl etkili bir araç olduğu 20. yüzyılda sosyalist ve ulusal kurtuluşçu ülke deneyimlerinde görülmüş, kanıtlanmıştır.

Piyasacılığın demokrasi adına 'kölelik yolu' diyerek mahkum etmeye giriştiği plancılık deneyimi, hem piyasacılığı hem de onun siyasal projesi olarak 'demokrasi'yi reddederek incelenmeyi beklemektedir.

Liberal ve yeni liberal ideoloji, artık iyice tanıdık hale gelmiş ilginç bir yöntem kullanıyor. Genel geçerli görünen, öyle olduğundan kuşku duyulmayacak kadar açık sayılan süreç ve olguları eline alıyor; bunları birer 'proje' haline getiriyor. Bunun en iyi örneklerinden biri küreselleşme kavramıysa, bir diğer en iyi örneği demokrasi kavramıdır. Tekerleğin icadından bu yana insanlar iş ve hareket hızlarını artırdıkça küçülen dünya gerçeğini ("dünya küçülüyor, küreselleşiyor") alıp, emperyalist kapitalizmin politikalarının ortak adı haline getirmek, adeta cin işi... Bilimsel-teknik gelişme karşısında dünyanın 'köy' kadar tek ve küçük bir mekan haline geldiği savına kim karşı çıkabilirdi? Benzer biçimde demo-cracy'e, halk-egemen bir yönetim sistemine kim olmaz diyebilir? Küçülen dünya ve halkın egemenliği olarak 'küreselleşme ile demokrasi', emperyalist kapitalizmin yayılması ve tekelci sermayenin egemenliği olarak 'Küreselleşme ve Demokrasi' projeleriyle sarmaş dolaş oldu. Sarmalanma, 'açık toplum' kavramında ve 'hak-özgürlük seti'nde ete kemiğe büründü. Kim açığa karşı kapalı'yı, hak-özgürlüğe karşı kölelik-esareti ister? Ne var ki söylenenler ile olanlar çelişkili: Tarikatlara özgürlük serbest piyasayla buluştu; eskinin kozmopolitizmi küreselleşme olup az gelişmiş ülkeleri büyük devletlerin sömürüsüne ve şovenizmine 'açtı'. Memleket Yayınları tarafından İspanyolca'dan çevrilerek yayımlanan *Küreselleşme: İki Yüze Bir Maske* başlıklı kitabında Kaldone Nweihed'in dediği gibi balinalar istavrit oldu! Nweihed öyle diyor; yeni ideoloji insanlığın büyük hareketi olarak küreselleşmeyi Küreselleşme-Projesi diye sundu. Aynı şeyi demokrasi arayışı için de yaptı. Halkın kendi kendini yönetme hakkını işaret eden büyük demokrasi, yeni liberalin elinde Demokrasi-Projesi oldu. Bunların ilki balınaysa öbürü istavrit!

İçinde bulunduğumuz yüzyılda savaş, piyasacılık ile plancılık arasında geçecektir. Bu savaşın ilk adımı, piyasacılığın cin işi düşünce işgaline karşı düşünce temizliği yapmaktır. MSY çerçevesinde üstlendiğimiz bu görevin etkili yollarından biri, geleceğin inşasında vazgeçilmez bir rol oynayacak olan planlama kavramı üzerinde çalışmak olarak görünüyor. Planlama konusunu düşünmeye ve MSY'nin başka sayılarını da bu konuya ayırmaya kararlıyız. Elinizdeki sayıyı, yalnızca ülkemizde değil dünya genelinde de araştırma gündeminden silip süpüren baskıya karşı direnişin, 'planlama' başlığı bakımından 'giriş'i diye değerlendirmenizi arzu ederiz.

Sayımızın düşünce temizliğine katkıda bulunacağı inancıyla, gelecek sayıda buluşmayı diliyoruz.

Prof. Dr. Birgül AYMAN GÜLER